
SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2022

ZELENÉ HOSPODÁRSTVO

SMEROM K OBEHOVÉMU HOSPODÁRSTVU

KLÚČOVÉ OTÁZKY A KLÚČOVÉ ZISTENIA

Aký je vývoj v produktivite zdrojov?

Produktivita zdrojov v hospodárstve SR v roku 2021 dosiahla hodnotu 1,39 eur/kg. Oproti roku 2005 sa zvýšila o 87,9 %, ale aj napriek tomuto rastu SR výrazne zaostáva za priemernou produktivitou zdrojov v EÚ.

Dochádza k znižovaniu produkcie odpadov?

Z dlhodobejšieho hľadiska (porovnanie rokov 2005 – 2022) došlo k nárastu množstva vyprodukovaných odpadov. V roku 2022 bol oproti roku 2021 zaznamenaný nárast ich množstva o 3,8 %.

Zlepšenie bolo zaznamenané v prípade komunálneho odpadu, kde došlo k medziročnému poklesu – v roku 2022 vzniklo o 4 % menej komunálneho odpadu ako v roku 2021. V roku 2022 tak vzniklo v SR 478 kg KO na obyvateľa. Množstvo vyprodukovaného zmesového odpadu medziročne kleslo o takmer 6 %.

Klesá podiel odpadov zneškodňovaných skládkovaním?

Podiel skládkovania KO medziročne klesol, stále však zostáva na pomerne vysokej úrovni – 39,3 % KO bolo v roku 2022 zneškodnených skládkovaním. V prípade odpadov ako celku (komunálny odpad, ostatný odpad, nebezpečný odpad) bola v roku 2022 miera ich skládkovania 20,78 %, kým v roku 2021 to bolo 20,3 %.

Plní SR ciele vyplývajúce z predpisov EÚ, resp. národné ciele?

Aj v roku 2022 pokračoval nárast miery recyklácie komunálnych odpadov – dosiahla 49,5 %, kým v predchádzajúcom roku to bolo 48,9 %. Pre nasledujúce roky sú stanovené ciele na zvýšenie prípravy na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu do roku 2025 najmenej na 55 %, do roku 2030 najmenej na 60 % a do roku 2035 najmenej na 65 %. Cieľ zvýšiť mieru recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie na 60 % do roku

2030 je stanovený aj v Envirostratégii 2030. Rovnako v prípade KO ukladaného na skládku bolo medziročne zaznamenané zlepšenie – medziročný pokles skládkovania o 1,3 percentuálneho bodu. Cieľ, ktorým je do roku 2035 znížiť mieru skládkovania komunálneho odpadu na menej ako 10 % je však stále pomerne vzdialený. V prípade národného cieľa stanoveného v Envirostratégii 2030 je však v tejto oblasti stanovený cieľ 25 %. Medziročne bol zaznamenaný pokles miery triedeného zberu (papier a lepenka, sklo, plasty, kovy, biologicky rozložiteľný odpad) komunálnych odpadov (zo 43,2 % v roku 2021 na 41,5 % v roku 2022). Ciele do roku 2025 – zvýšiť mieru triedeného zberu komunálneho odpadu na 60 % a miery prípravy na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu na 55 % stanovené v Programe odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025 sa zatiaľ nedarí plniť.

V roku 2022 bolo z domácností zozbieraných 9,8 kg odpadov z elektrických a elektronických zariadení na obyvateľa. SR splnila v roku 2022 cieľ zberu elektroodpadov a rovnako v roku 2022 splnila limity miery zhodnocovania a miery recyklácie jednotlivých kategórií elektroodpadov.

V prípade opätovného použitia častí starých vozidiel a recyklácie starých vozidiel dosiahla SR podiel 95,91 % a splnila tak predpísaný limit. Miera opätovného použitia a zhodnocovania starých vozidiel dosiahla v roku 2022 úroveň 97,07 %.

Medziročný nárast o menej ako 1,5 % bol zaznamenaný v produkcii odpadov z obalov. S výnimkou drevených obalov medziročne vzrástla miera recyklácie u všetkých sledovaných materiálov a minimálne stanovené ciele recyklácie pre jednotlivé materiály do roku 2025 sú plnené už v súčasnosti.

V roku 2022 bolo vyzbieraných 1 088,19 ton použitých prenosných batérií a akumulátorov, čo predstavuje zberový podiel 48,5 %. SR tak splnila limit stanovený príslušnou smernicou ES.

MATERIÁLOVÁ NÁROČNOSŤ HOSPODÁRSTVA

Materiálové toky

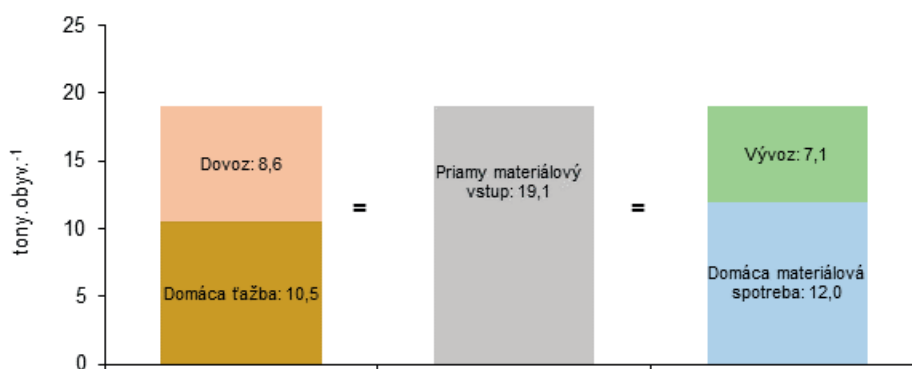
Účet materiálových tokov kvantifikuje celkové nároky ekonomického systému na materiály. V rámci tohto účtu sa sleduje výmena materiálových tokov medzi národným hospodárstvom a životným prostredím – ťažba materiálov na vstupnej strane a odpadové toky, emisie na výstupnej strane a tokov medzi národným hospodárstvom a inými hospodárstvami – zahraničný obchod (dovoz a vývoz).

Domáca ťažba (nerastné suroviny a biomasa) plus dovoz predstavujú priamy materiálový vstup do hospodárstva. Celkové množstvo materiálov priamo použitých v rámci národného hospodárstva sleduje domáca materiálová spotreba,

ktorá sa vypočíta ako priamy materiálový vstup minus vývoz.

V roku 2021 domáca ťažba pre SR predstavovala 10,5 tony na obyvateľa, pričom priemerná hodnota v rámci EÚ bola 12,4 tony na obyvateľa. Dovoz tovarov predstavoval 8,6 tony na obyvateľa. Priamy materiálový vstup (DMI) bol teda v SR v roku 2021 19,1 tony na obyvateľa (priemerná hodnota v rámci štátov EÚ bola 16,1 tony na obyvateľa). Domáca materiálová spotreba (DMC) predstavovala 12,0 ton na obyvateľa (priemerná hodnota v rámci štátov EÚ bola 14,4 tony na obyvateľa).

Graf 100 | Množstvo dostupných materiálov a ich využitie (2021)

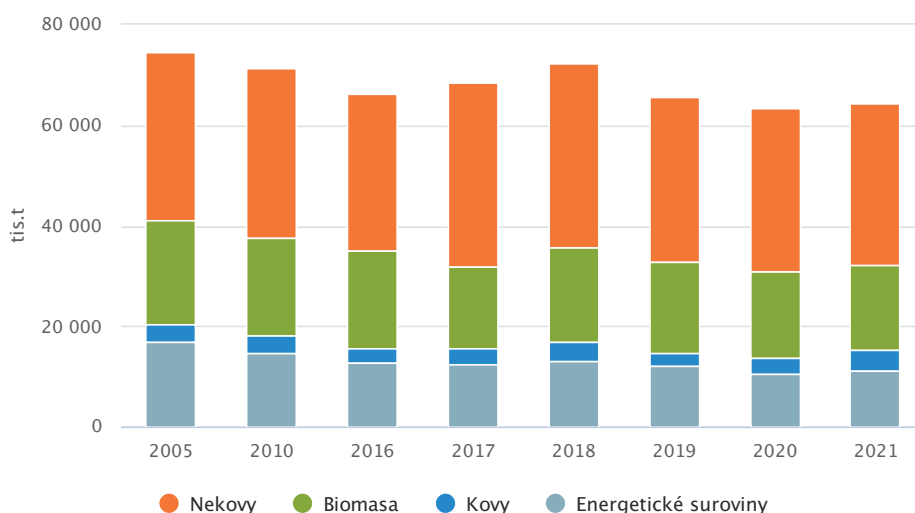

Zdroj: Eurostat

DMC v SR dosiahla v roku 2021 hodnotu 65 585 tis. t a z najväčšej časti až 49,8 % ju tvorili nekovové nerastné suroviny, nasledovala biomasa s 26,6 %, energetické suroviny (17,4 %)

a kovové nerasty (6,2 %). V porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástla o 1,2 % a oproti roku 2005 poklesla o cca 13 %.

Graf 101 | Vývoj domácej materiálovej spotreby podľa skupín materiálov

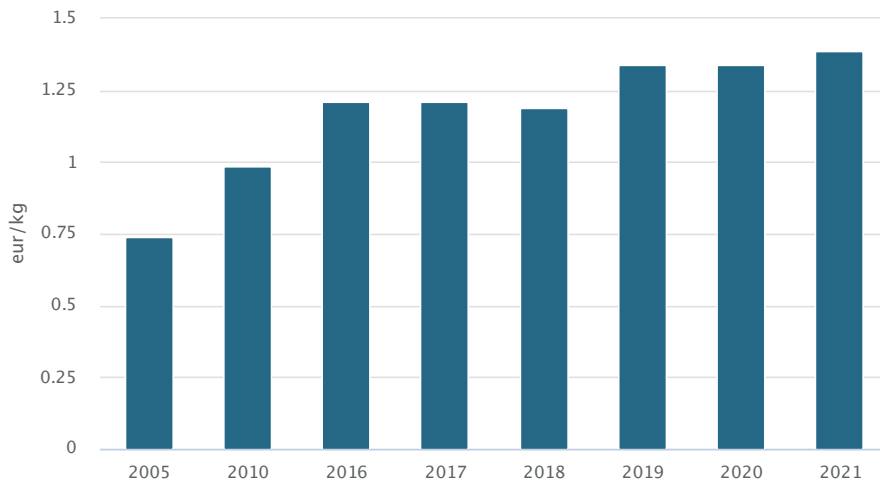
Zdroj: Eurostat

Produktivita zdrojov

V roku 2021 predstavovala produktivita zdrojov (HDP/DMC) v hospodárstve SR 1,39 eur/kg. Oproti roku 2005, keď jej hodnota bola 0,74 eur/kg sa zvýšila o 87,9 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenala nárast o 3,6 %.

Napriek dlhodobému rastu SR výrazne zaostáva za priemernou produktivitou zdrojov v krajinách EÚ, ktorá v roku 2021 dosiahla hodnotu 2,1 eur/kg.

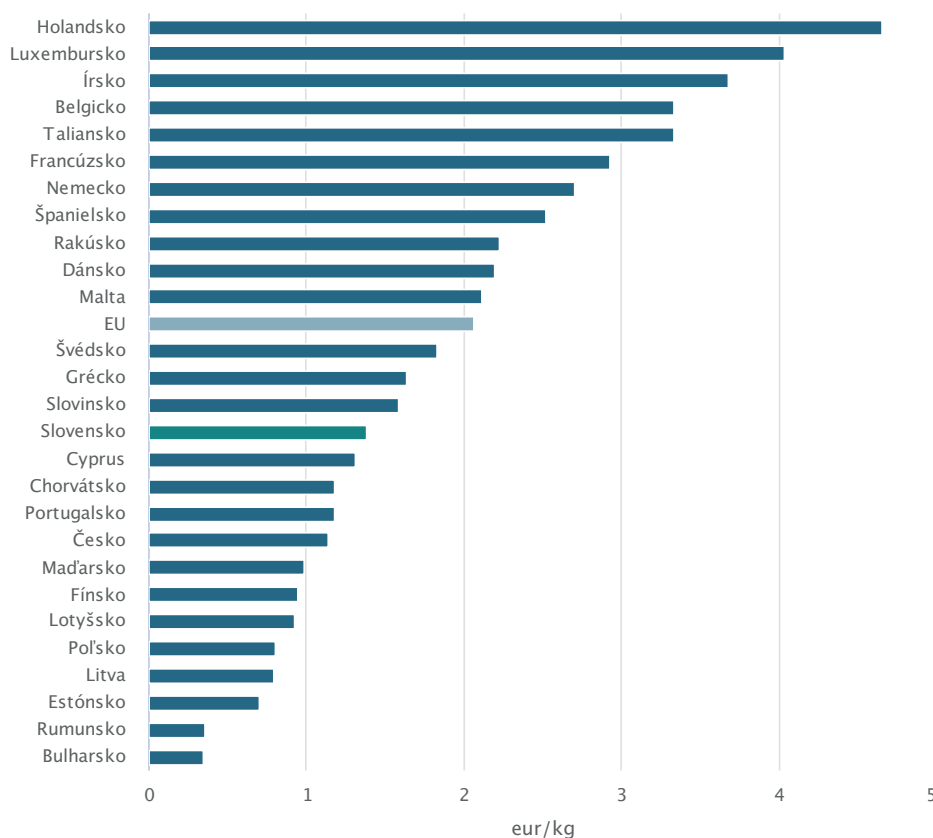
Graf 102 | Vývoj produktivity zdrojov

Poznámka: Produktivita zdrojov (meraná ako HDP s.c. 2015 k DMC)

Zdroj: Eurostat

Graf 103 | Medzinárodné porovnanie produktivity zdrojov (2021)

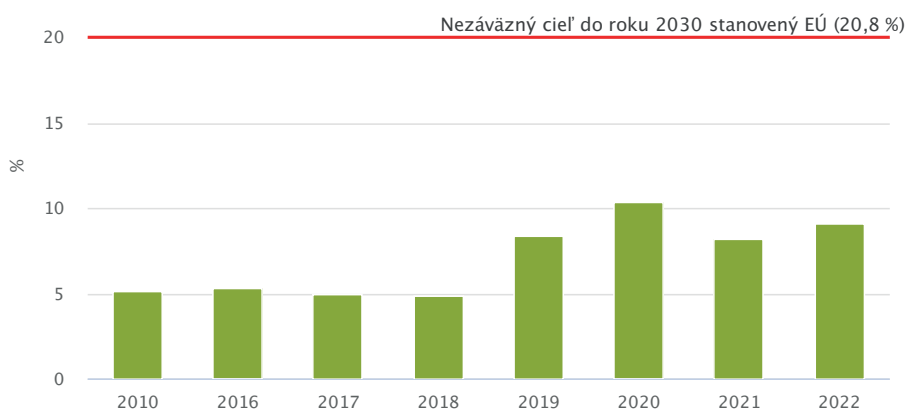
Zdroj: Eurostat

Obehové materiály

To, či sa recyklovaný materiál vracia naspäť do hospodárstva, vyhodnocuje indikátor Miera využívania obehových (recyklovaných) materiálov. Zjednodušene je možné povedať, že s narastajúcou mierou využívania obehových materiálov klesá potreba ťažby primárnych surovín, čím sa znižujú aj možné negatívne vplyvy ťažby na životné prostredie. V období rokov 2010 – 2019 sa miera využívania obehových (recyklovaných) materiálov zvýšila len mierne. Výraznejší nárast bol zaznamenaný v rokoch 2019 a 2020, kedy sa miera

využívania obehových (recyklovaných) materiálov zvýšila na 8,4 %, resp. 10,4 %. V roku 2022 bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný nárast o 0,9 percentuálneho bodu. Nutné je však poznamenať, že údaj za rok 2022 je len predbežný odhad Eurostatu. EÚ pre túto oblasť stanovila nezáväzný cieľ – v porovnaní s rokom 2020 zdvojnásobiť mieru využívania obehových materiálov do roku 2030. SR by tak mala dosiahnuť 20,8 % mieru využívania obehových materiálov.

Graf 104 | Vývoj miery využívania obehových materiálov

Poznámka: Údaj za rok 2022 je odhad Eurostatu.

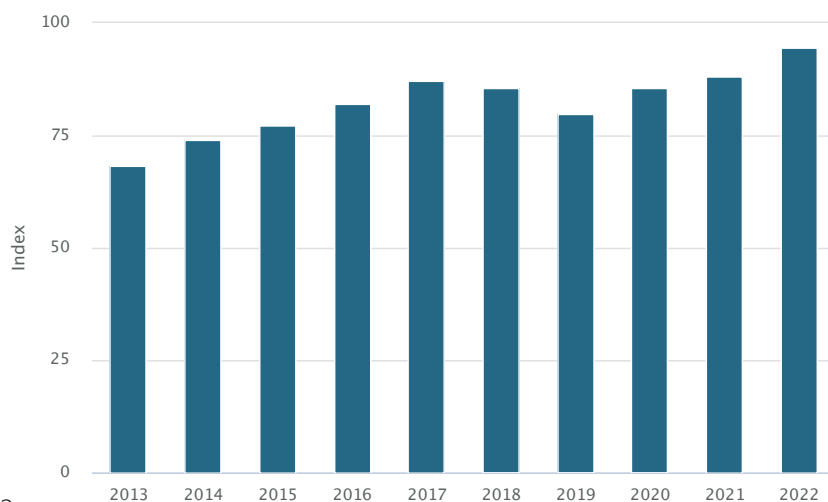
Zdroj: Eurostat

Ekologické inovácie

Ekoinovácie, či ekologické inovácie sú vyhodnocované prostredníctvom indikátora Eko-inovačný index. Hodnota indexu sa počíta ako priemer 16 čiastkových indikátorov, ktoré analyzujú progres v 5 oblastiach (eko-inovačné vstupy, eko-inovačné aktivity, eko-inovačné výstupy, výstupy

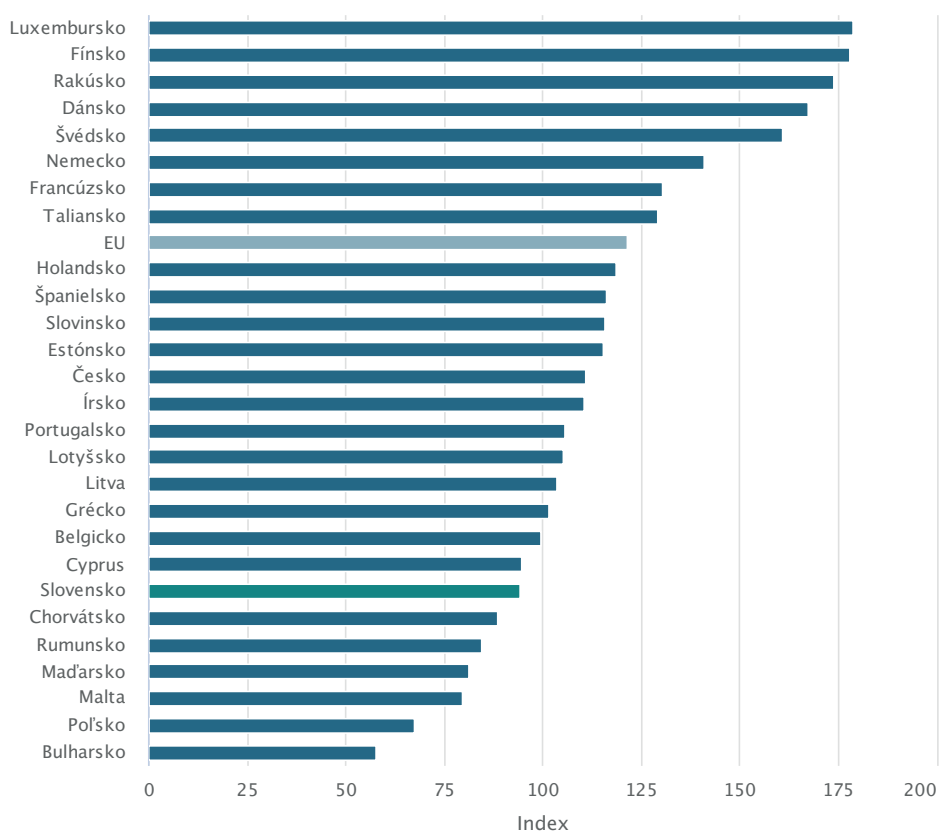
efektivity zdrojov, socioekonomické výstupy). SR sa v roku 2022 umiestnila, tak ako v minulom roku, až na 21. mieste z celkovo 27 miest. Z troch kategórií (eko-inovační lídri, priemerné krajiny, dobiehajúce krajiny) sa SR umiestnila v tretej, t.j. najnižšej kategórii.

Graf 105 | Vývoj indexu ekologických inovácií (eko-inovačný index)

Zdroj: Európska komisia

Graf 106 | Medzinárodné porovnanie - eko-inovačný index (2022)

Zdroj: Európska komisia

ODPADY

Vznik a nakladanie s odpadmi

Celkový vznik a nakladanie s odpadmi

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním najmä pre komunálne odpady. Aj naďalej je potrebné presadzovať dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadu, prípravu na opätovné použitie a recykláciu. Presadzovanie predchádzania vzniku odpadu, spolu s opätovným použitím a prípravou na opätovné použitie aj prostredníctvom realizácie opatrení Programu predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 - 2025 sú neoddeliteľnou kľúčovou súčasťou dlhodobej snahy SR o znižovanie množstva vznikajúcich odpadov na území SR. Veľkou výzvou odpadového hospodárstva v SR je zastaviť nárast vzniku odpadov a hlavne znížiť vysoký podiel skládkovania odpadov.

V SR vzniklo v roku 2022 spolu 13 190 581 ton odpadov. V porovnaní s rokom 2021 sa jedná o medzoročný nárast celkového vzniku odpadov o 3,8 %. Medzoročný nárast bol však zaznamenaný len pri ostatnom odpade. Množstvo nebezpečného odpadu sa medzoročne takmer nezmenilo – zaznamenaný bol len minimálny pokles z 490 699 ton v roku 2021 na 490 462 ton v roku 2022. Medzoročný pokles o takmer 4 % bol zaznamenaný v prípade komunálneho odpadu. Poznámka: Údaje za rok 2020 a 2021 boli z dôvodu zmeny metodiky, ako aj z dôvodu spätnej revízie poskytnutých údajov revidované (*nezhodujú sa s údajmi publikovanými v predchádzajúcej Správe o stave životného prostredia Slovenskej republiky*).

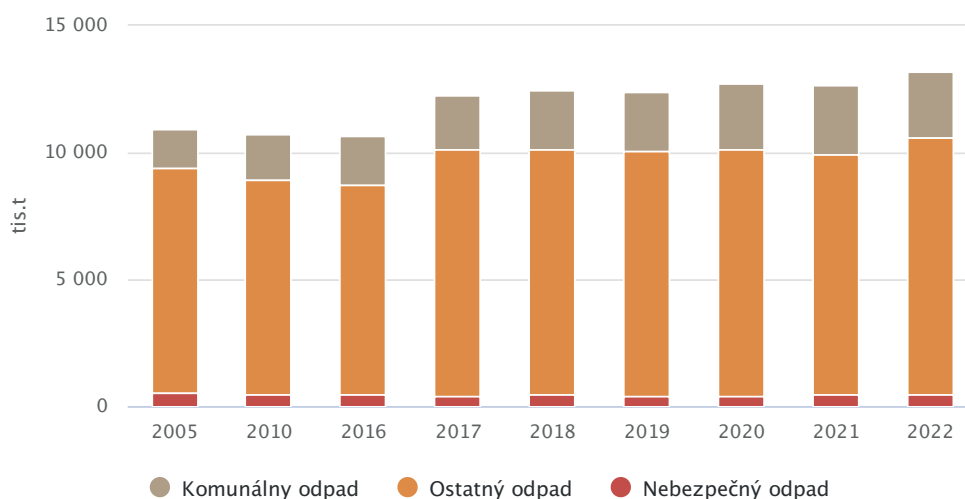
Tabuľka 042 | Bilancia vzniku odpadov (2022) (tis.t)

Kategória odpadu	Množstvo
Nebezpečný odpad (NO)	474
Ostatný odpad (O)	10 119
Komunálny odpad (KO)	2 597
Spolu	13 190

Poznámka: V KO sú zastúpené obe kategórie odpadu (O aj NO), jeho vyčlenenie je potrebné z dôvodu osobitného charakteru odpadu a režimu, ktorý sa na KO vzťahuje.

Zdroj: MŽP SR, SOH

Graf 107 | Vývoj vzniku odpadov

Poznámka: V KO sú zastúpené obe kategórie odpadu (O aj NO), jeho vyčlenenie je potrebné z dôvodu osobitného charakteru odpadu a režimu, ktorý sa na KO vzťahuje.

Zdroj: MŽP SR, SOH, ŠÚ SR

Najväčším producentom odpadov podľa klasifikácie ekonomických činností SK NACE je priemyselná výroba (hlavne ostatný odpad), ktorá sa na celkovej produkcii odpadov podieľa 25,6 %, za ňou nasleduje verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie – v tomto sektore bolo v roku 2022 vyprodukovaných takmer 21 % všetkých odpadov. Na treťom mieste je stavebníctvo s necelými 10 %, na štvrtom mieste je dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov s 9,7 % a na piatom mieste je doprava a skladovanie s vyše 9 %. Z dlhodobého hľadiska je najväčším producentom odpadov priemyselná výroba, hoci jej podiel postupne klesá.

V rámci sektora „priemyselná výroba“ vzniklo celkovo 3 375 581 ton odpadov, z čoho bolo 6,8 % nebezpečných odpadov. Najviac odpadov (takmer 30 %) v rámci tohto sek-

tora vzniklo v divízii Výroba a spracovanie kovov, nasledovala divízia Výroba papiera a papierových výrobkov s necelými 15,5 % a divízia Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov s 10 %.

Medziročne došlo k výraznému nárastu produkcie odpadov v sektore „Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie“. V roku 2022 tu vzniklo 2 755 540 ton odpadov, z čoho bolo menej ako 0,6 % nebezpečných odpadov. Väčšina odpadov (až 99,6 %) v rámci tohto sektora vznikla v divízii Štátna správa vrátane hospodárskej a sociálnej politiky. *Poznámka: Tento nárast je spôsobený tým, že do NACE kódov bol započítaný aj celý komunálny odpad ktorý vykazuje verejná správa – obce.*

Tretím najväčším producentom odpadov v roku 2022

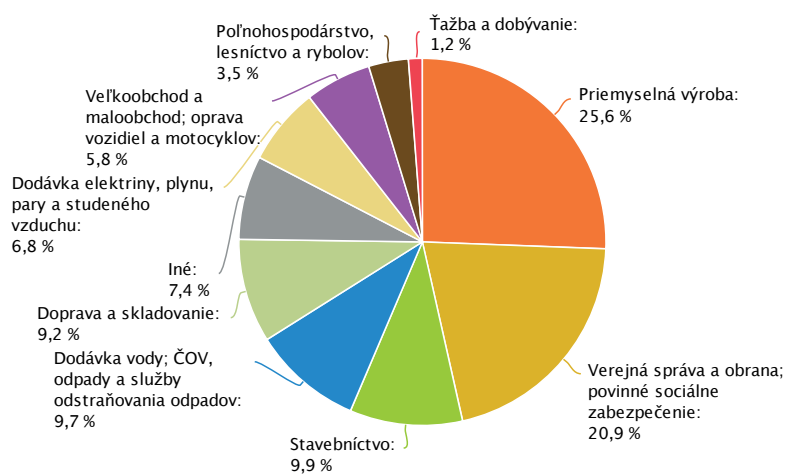
bol sektor „Stavebníctvo“. V rámci tohto sektora vzniklo 1 307 866 ton odpadov, z čoho bolo len 0,3 % nebezpečných odpadov. Väčšinu odpadov v rámci tohto sektora vyprodukovali dve divízie - Inžinierske stavby (necelých 49 %) a Výstavba budov (vyše 30 %).

Na štvrtom mieste sa nachádza sektor „Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov“, kde v roku 2022 vzniklo 1 277 552 ton odpadov, z čoho 4,3 % boli nebezpečné odpady. Najviac

odpadov (vyše 70 %) v rámci tohto sektora vzniklo v divízii Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia materiálov, za ktorou nasledovala divízia Zber, úprava a dodávka vody s 25 %

Na piatom mieste sa nachádza sektor "Doprava a skladovanie", kde v roku 2022 vzniklo 1 207 535 ton odpadov, z čoho 3,3 % boli nebezpečné odpady. Väčšina odpadov (takmer 87 %) v rámci tohto sektora vznikla v divízii Skladové a pomocné činnosti v doprave.

Graf 108 | Vznik odpadov podľa SK NACE (2022)

Zdroj: MŽP SR, SOH

Dominantnou činnosťou zhodnocovania je s 57,2 % podielom z celkového množstva vzniknutých odpadov materiálové zhodnotenie. Problémom aj naďalej zostáva vysoký podiel skládkovania odpadov – až 20,78 % z celkového množstva vzniknutých odpadov. Medziročne bol zaznamenaný pomerne výrazný pokles "iného nakladania" – v roku 2022 predstavoval tento spôsob nakladania 15,49 %, kým v roku 2021 to bolo až 26,23 %. Pod „iné nakladanie“, ktorého nárast je pozorovaný od roku 2016, patria v súčasnosti tieto činnosti:

zhromažďovanie odpadov (dočasné uloženie odpadov pred ďalším nakladaním s ním), odovzdanie odpadu na využitie v domácnosti, zber, prijatie/odovzdanie obchodníkovi, prijatie/odovzdanie sprostredkovateľovi, dočasné uloženie výkopovej zeminy, dočasné uloženie odpadu v prekládokovej stanici komunálneho odpadu. Negatívom takéhoto nakladania s odpadom je zhoršenie možnosti presnejšieho vyhodnotenia v spôsobe nakladania s odpadmi v danom hodnotenom roku.

Tabuľka 043 | Nakladanie s odpadmi vrátane KO (2022)

Spôsob nakladania	tony	%
Skládkovanie	2 741 615	20,78
Spálenie bez energetického využitia	8 977	0,07
Iné zneškodnenie	343 126	2,6
Spálenie s energetickým využitím	406 166	3,08
Materiálové zhodnotenie (recyklácia)	7 543 111	57,2
Iné zhodnotenie	103 642	0,78
Iné nakladanie	2 043 945	15,49
Spolu (po zaokrúhlení)	13 190 581	100

Zdroj: MŽP SR, SOH

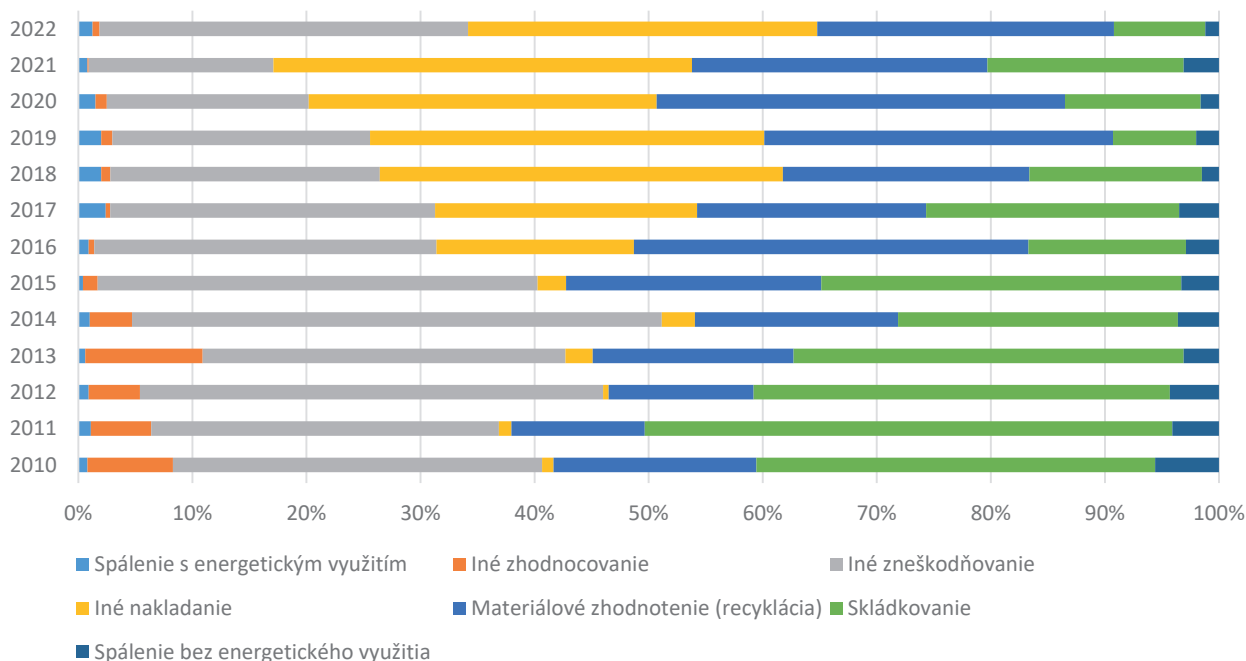
Nebezpečný odpad

V roku 2022 vzniklo v SR 490 462 ton nebezpečných odpadov (vrátane NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu). V porovnaní s rokom 2021 (490 699 ton) to predstavuje pokles o menej ako 0,05 %. Produkcia nebezpečného odpadu (bez NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu) od roku 2010 vzrástla o 1,7 %. V prípade započítania NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu bol v období rokov 2010 – 2022 zaznamenaný pokles o 6,5 %.

Z hľadiska nakladania s nebezpečnými odpadmi je medziročne (2021 – 2022) pozorovaný výrazný nárast iného zneškodňovania (z 16,2 % na 32,3 %) a pokles skládkovania (zo 17,2 % na 8 %). Miera materiálového zhodnotenia (recyklácie) sa medziročne takmer nezmenila - v roku 2022 stúpila

o 0,1 percentuálneho bodu na 26 %. V období rokov 2010 – 2022 bolo materiálové zhodnocovanie (recyklácia) najčastejším spôsobom nakladania s nebezpečným odpadom v roku 2020, kedy toto nakladanie predstavovalo 35,8 %. V roku 2022 to bolo už len 26 %. Podiel skládkovania nebezpečných odpadov klesol v období rokov 2010 – 2022 z 35 % na 8 %. Od roku 2016 je zaznamenaný výrazný nárast činnosti vykazovaných ako „iné nakladanie“ – v roku 2022 tento spôsob nakladania s nebezpečnými odpadmi predstavoval viac ako 30 %. Negatívne je možné hodnotiť aj výrazný medziročný nárast v prípade "iného zneškodnenia". Toto je pravdepodobne spôsobené zmenou legislatívy v roku 2016, kedy boli zavedené nové kódy nakladania s odpadmi, čo malo za následok zhoršenie vysledovateľnosti tokov odpadov.

Graf 109 | Nakladanie s nebezpečnými odpadmi v SR (%)

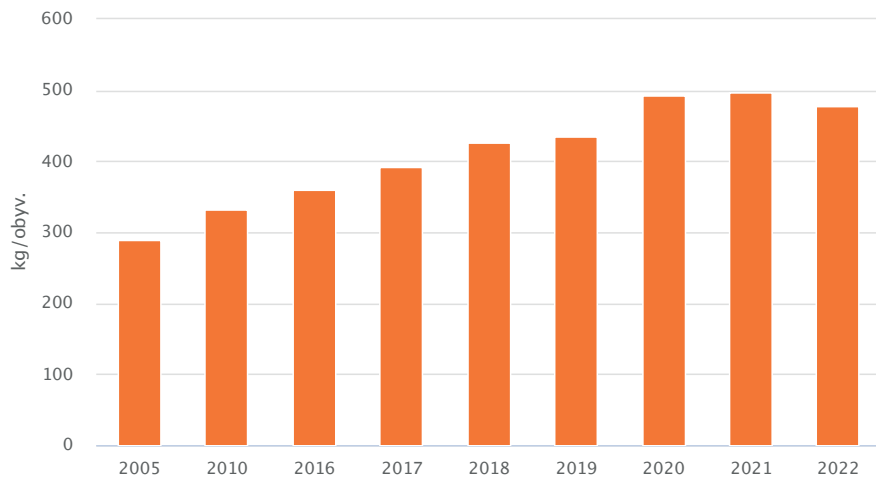

Zdroj: MŽP SR, SOH

Komunálny odpad

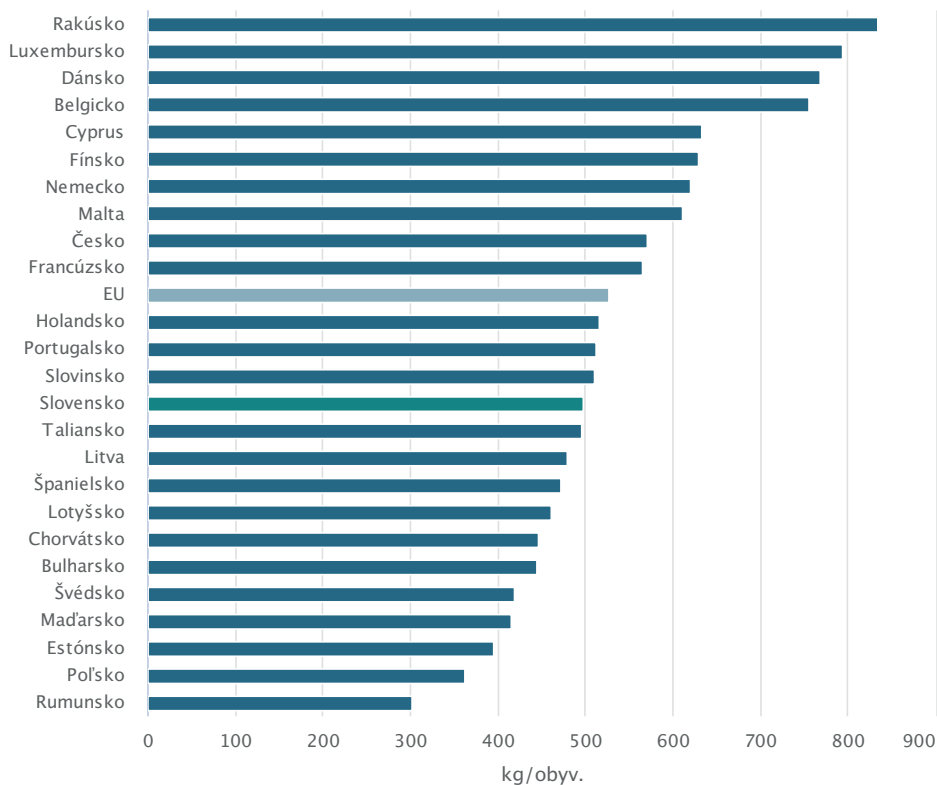
V roku 2022 vzniklo v SR 2 597 457 ton komunálnych odpadov, čo predstavuje vyše 478 kg KO na obyvateľa. V porovnaní s rokom 2021 (necelých 498 kg na obyvateľa) to predstavuje pokles o 20 kg KO na obyvateľa. Produkcia komunálneho odpadu od roku 2005 vzrástla o 66,7 %. Medziročne došlo k poklesu produkcie komunálneho odpadu o 4 %. Pokles

v produkcii komunálneho odpadu bol zaznamenaný naposledy medzi rokmi 2012 – 2013. Medziročný pokles bol zaznamenaný aj v prípade zmesového odpadu – z 1 089 587 ton na 1 025 072 ton. Množstvo vyprodukovaného zmesového odpadu tak medziročne kleslo o 5,9 %.

Graf 110 | Vývoj v množstve komunálnych odpadov na obyvateľa

Poznámka: Od ref. roku 2020 zmena metodiky.
Zdroj: ŠÚ SR

Hoci bol na území SR medziročne (2021 – 2022) zaznamenaný pokles produkcie komunálneho odpadu, tak z dlhodobého hľadiska Slovensko v produkcii KO na obyvateľa postupne dobieha priemer krajín EÚ (v roku 2021 podľa Eurostatu vzniklo v EÚ 527 kg KO na obyvateľa).

Graf 111 | Medzinárodné porovnanie vzniku komunálneho odpadu (2021)

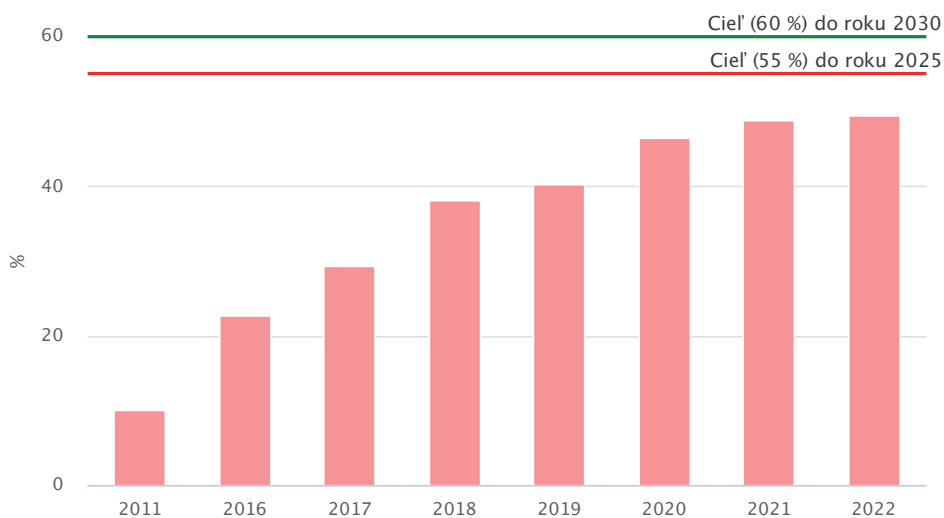
Poznámka: Údaje za Cyprus, EÚ, Francúzsko, Rumunsko a Španielsko sú odhady.
Zdroj: Eurostat

Podiel skládkovaných komunálnych odpadov bol na celkovom nakladaní 39,3 %, čo predstavuje medziročný pokles o 1,3 percentuálneho bodu. Cieľom v oblasti komunálneho odpadu je znížiť mieru jeho skládkovania na 10 % z celkového množstva komunálneho odpadu do roku 2035 (v Envirostratégii 2030 je v tejto oblasti stanovený cieľ 25 %).

Recyklácia komunálnych odpadov dosiahla v roku 2022

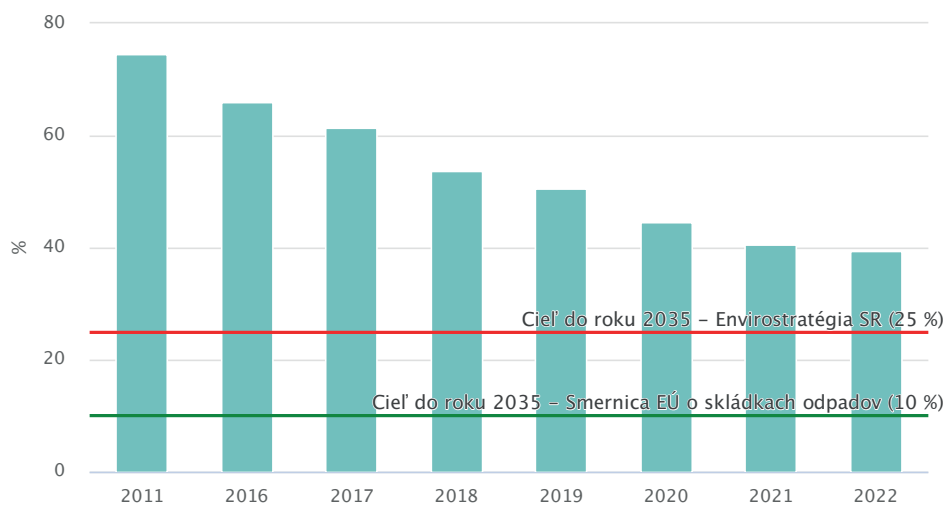
úroveň 49,5 %, kým v predchádzajúcom roku to bolo 48,9 %. Pre nasledujúce roky sú stanovené ciele na zvýšenie prípravy na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu do roku 2025 najmenej na 55 %, do roku 2030 najmenej na 60 % a do roku 2035 najmenej na 65 %. Cieľ zvýšiť mieru recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie na 60 % do roku 2030 je stanovený aj v Envirostratégii 2030.

Graf 112 | Vývoj miery recyklácie komunálneho odpadu

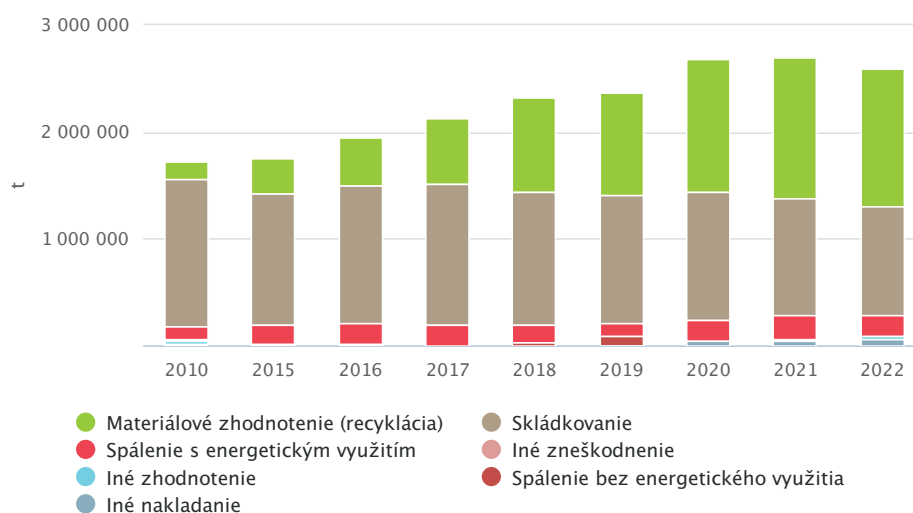
Poznámka: Údaje od roku 2020 (vrátane) nezahŕňajú drobný stavebný odpad.
Zdroj: ŠÚ SR

Graf 113 | Vývoj miery skládkovania komunálneho odpadu

Poznámka: Údaje od roku 2020 (vrátane) nezahŕňajú drobný stavebný odpad.
Zdroj: ŠÚ SR

Graf 114 | Vývoj množstva komunálneho odpadu podľa spôsobu nakladania

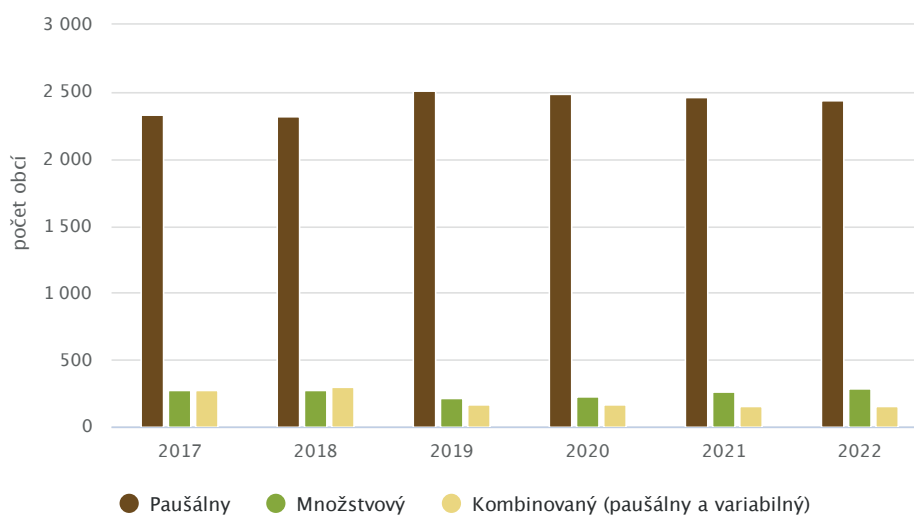

Zdroj: MŽP SR, SOH a ŠÚ SR

Miestny poplatok za komunálne odpady môžu stanoviť obce paušálne, podľa množstva vyprodukovaného odpadu, alebo ich kombináciou. Nevýhodou paušálneho poplatku je, že nemotivuje jednotlivé domácnosti k tomu, aby produkovali menej odpadu, resp. aby odpad viac separovali — každá

domácnosť (v prepočte na 1 obyvateľa) platí rovnako bez ohľadu na skutočné množstvo vyprodukovaného a vyseparovaného odpadu. V roku 2022 malo len 10 % obcí zavedený množstvový zber komunálneho odpadu a len 5,3 % malo zavedený kombinovaný spôsob.

Graf 115 | Vývoj v spôsobe stanovenia poplatku za zber komunálneho odpadu z domácností

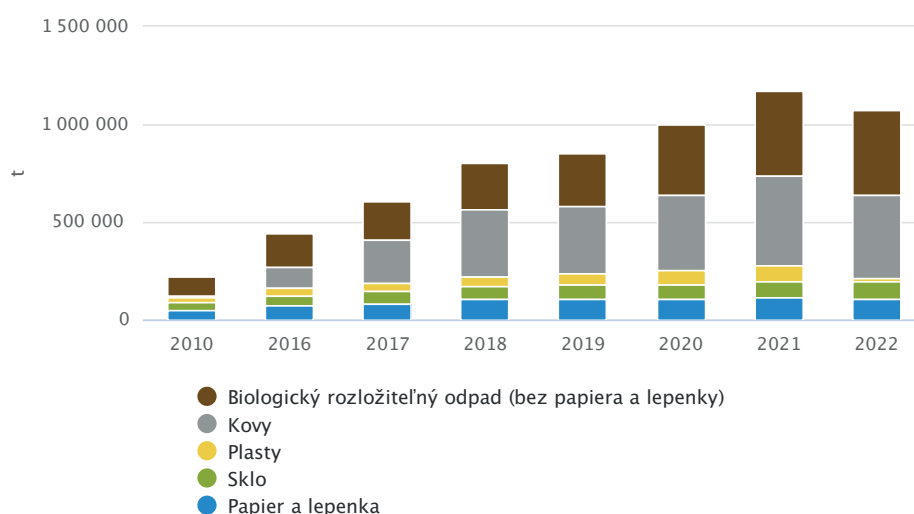

Zdroj: ŠÚ SR

V súčasnosti platí v SR povinnosť pre obce zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu pre triedený zber „klasických zložiek“ KO, t. j. papier a lepenka, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľné komunálne odpady (BRKO) okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne. Triedený zber KO je hodnotený ako nedostatočný. Z dlhodobého sledovania triedeného zberu KO možno pozorovať stúpajúci trend množstva vytriedených zložiek KO, z hľadiska záväzkov SR v oblasti prípravy na opätovné použitie a recykláciu odpadu však bude potrebné triedený zber výraznejšie zintenzívniť. Množstvo vytriedených zložiek

komunálnych odpadov medziročne (2021 — 2022) kleslo z 1 168 302 ton na 1 077 583 ton — jedná sa tak o pokles o takmer 8 %. Medziročne bol zaznamenaný pokles miery triedeného zberu (papier a lepenka, sklo, plasty, kovy, biologicky rozložiteľný odpad) komunálnych odpadov (zo 43,2 % v roku 2021 na 41,5 % v roku 2022). Cieľ pre triedený zber komunálnych odpadov stanovený v Programe odpadového hospodárstva SR na roky 2021 — 2025 (zvýšiť mieru triedeného zberu komunálneho odpadu do roku 2025 na 60 %) sa zatiaľ nedarí naplniť.

Graf 116 | Vývoj triedeného zberu vybraných zložiek komunálnych odpadov

Zdroj: MŽP SR, SOH a ŠÚ SR

Podobne, ako pri ostatných triedených zložkách KO, bude potrebné efektívnosť triedeného zberu komunálnych bioodpadov výrazne intenzifikovať za účelom dosiahnutia

cieľov v oblasti znižovania množstva bioodpadov (BRKO) zneškodňovaných skládkovaním.

Tabuľka 044 | Vytriedený biologicky rozložiteľný komunálny odpad (bez papiera a lepenky) (2022) (t)

Kód odpadu	Odpad	Množstvo BRKO
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	51 818
20 01 25	Jedlé oleje a tuky	2 128
20 01 38	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37 (20 01 37 - drevo obsahujúce nebezpečné látky)	50 679
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	334 666

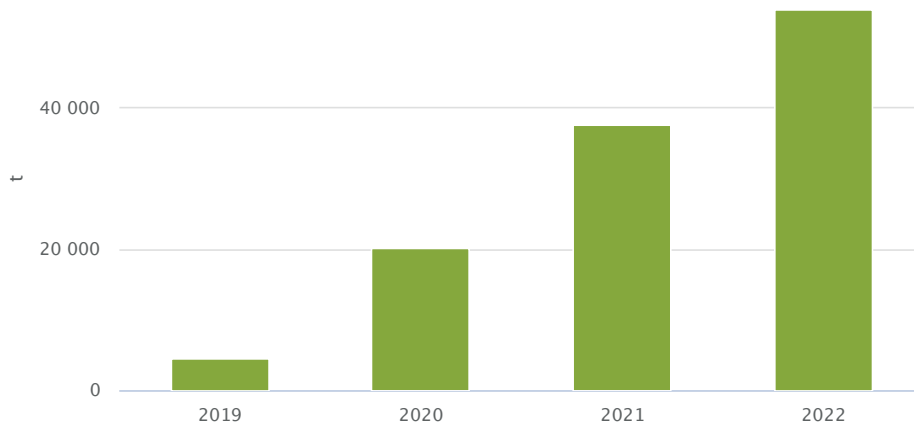
Zdroj: MŽP SR, SOH

Potravinový odpad

V potravinovom odpade sú zahrnuté kódy odpadov 20 01 08 (biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad) a 20 01 25 (jedlé oleje a tuky). V roku 2022 bolo vyprodukovaných 53 945,77 ton potravinového odpadu. Vzhľadom na postupné rušenie výnimiek z povinnosti zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálneho odpadu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad

je pozorovaný výrazný medziročný (2021 – 2022) nárast v produkcii potravinového odpadu o vyše 43 %. V ďalších rokoch je predpoklad nárastu vzniku tohto odpadu, nakoľko od 01.01.2023 sa povinnosť triedeného zberu nebude vzťahovať už len na tú časť obce, ktorá preukáže, že 100 % domácností kompostuje vlastný odpad.

Graf 117 | Vývoj vzniku potravinového odpadu

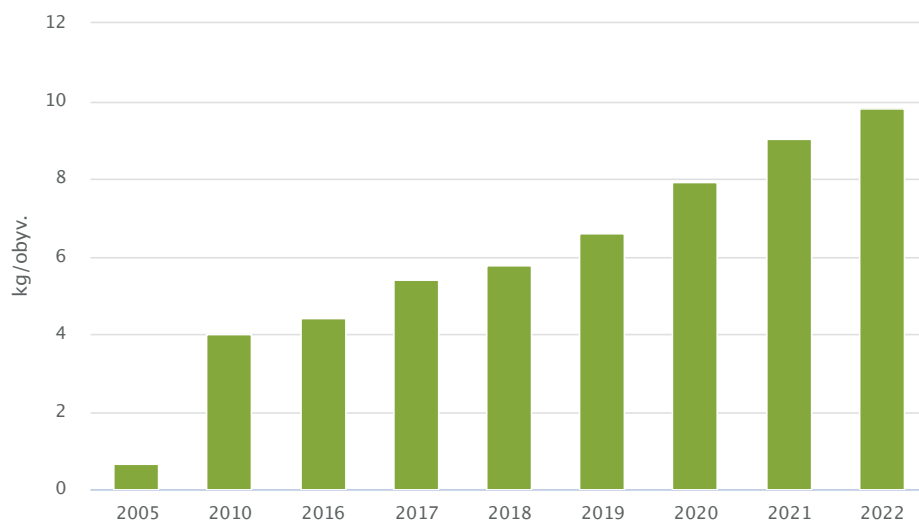
Poznámka: Zahrnuté sú kódy odpadov 20 01 08 (biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad) a 20 01 25 (jedlé oleje a tuky).

Zdroj: MŽP SR, SOH

Elektroodpady

Výrobcovia elektrozariadení majú povinnosť plniť limity zberu, zhodnocovania, resp. recyklácie a opätovného použitia elektroodpadu. Z pohľadu plnenia cieľov stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ)

MŽP SR od roku 2016 sleduje a vyhodnocuje plnenie cieľa zberu, ako minimálny hmotnostný podiel zberu z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v predchádzajúcich troch rokoch.

Graf 118 | Vývoj v zozbieranom množstve elektroodpadov z domácností

Zdroj: MŽP SR, SOH

V roku 2022 bolo z domácností zozbieraných 53 288 ton elektroodpadov, čo predstavuje medziročný nárast o vyše 4 100 ton. V prepočte na jedného obyvateľa bolo v roku 2022 z domácností vyzbieraných 9,8 kg elektroodpadov, čo predstavuje medziročný nárast o 0,76 kg. Ciele pre zhodnocovanie a recykláciu elektroodpadov boli splnené pre všetky

jednotlivé kategórie elektroodpadov. Z hľadiska celkového zberu elektroodpadu SR cieľ splnila – na základe množstva elektrických a elektronických zariadení uvedených na trh v rokoch 2021, 2020 a 2019 dosiahla SR 66 % podiel zberu elektroodpadu.

Tabuľka 045 | Plnenie miery zhodnocovania a recyklačnej efektivity elektroodpadov (2022)

Kategória	Zhodnotenie (t)	Miera zhodnotenia (%)	Cieľ (%)	Recyklácia a príprava na opätovné použitie (t)	Z toho príprava na opätovné použitie (t)	Miera recyklácie (%)	Cieľ (%)
1 Zariadenia na tepelnú výmenu	7 358	91,5	85	7 358	0	91,5	80
2 Obrazovky, monitory	4 471	92,78	80	4 426	0	91,83	70
3 Svetelné zdroje	385	94,34	-	384	0	94,09	80
3a Svetelné zdroje s obsahom ortuti	277	95,24	-	277	0	95,24	80
4 Veľké zariadenia	23 754	93,15	85	23 691	0	92,9	80
4c Fotovoltické panely	62	89,14	85	62	0	89,14	80
5 Malé zariadenia	11 417	92,43	75	11 384	0	92,16	55
6 Malé IT a telekomunikačné zariadenia	4 054	93,1	75	4 021	0	92,34	55

Zdroj: MŽP SR, SOH

Staré vozidlá

V roku 2022 bolo na území SR spracovaných 34 472 kusov starých vozidiel, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2021 pokles o 14 %.

Tabuľka 046 | Celkové opätovné použitie častí starých vozidiel, zhodnocovanie odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácia, počet spracovaných starých vozidiel a celková hmotnosť spracovaných starých vozidiel (2022)

Opätovné použitie (t)	Celková recyklácia (t)	Celkové zhodnocovanie (t)	Celkové opätovné použitie a recyklácia	Limit pre opätovné použitie častí starých vozidiel a recykláciu starých vozidiel*	Celkové opätovné použitie a zhodnocovanie	Limit pre opätovné použitie častí starých vozidiel a zhodnocovanie odpadov zo spracovania starých vozidiel*
734,07	34 595,41	35 022,64	95,91 % (35 329,47 t)	85 %	97,07 % (35 756,70 t)	95 %
Počet kusov spracovaných starých vozidiel (ks)					34 472	
Celková hmotnosť spracovaných starých vozidiel (t)					36 836,56	

Zdroj: MŽP SR, SOH

Odpadové pneumatiky

V nakladaní s odpadovými pneumatikami prevláda dlhodobé materiálové zhodnocovanie. V roku 2022 dosiahla úroveň ich materiálového zhodnotenia 90,73 %, energeticky ich bolo zhodnotených 5,8 %. Skládkovanie odpadových pneumatík je podľa zákona o odpadoch zakázané. (Pozn.: okrem pneumatík, ktoré sú použité ako konštrukčný materiál pri budovaní skládok, pneumatík z bicyklov a pneumatík s väčším vonkajším priemerom ako 1400 mm). Cieľom pre odpadové pneumatiky

stanoveným v POH SR na roky 2021 - 2025 je dosiahnuť do 31.12.2025 mieru recyklácie odpadových pneumatík najmenej vo výške 75 % a mieru energetického zhodnotenia odpadových pneumatík v maximálnej výške 24 % z celkovej hmotnosti pneumatík uvedených na trh. Možnosť iného nakladania s odpadovými pneumatikami je stanovená na maximálne 1 %.

Obaly a odpady z obalov

Celkové množstvo odpadov z obalov z dlhodobého hľadiska narastá. Medziročne (2020 – 2021) bol zaznamenaný nárast vzniku odpadov z obalov o menej ako 1,5 %. Miera recyklácie narástla zo 45,21 % v roku 2005 na 73,86 % v roku 2021,

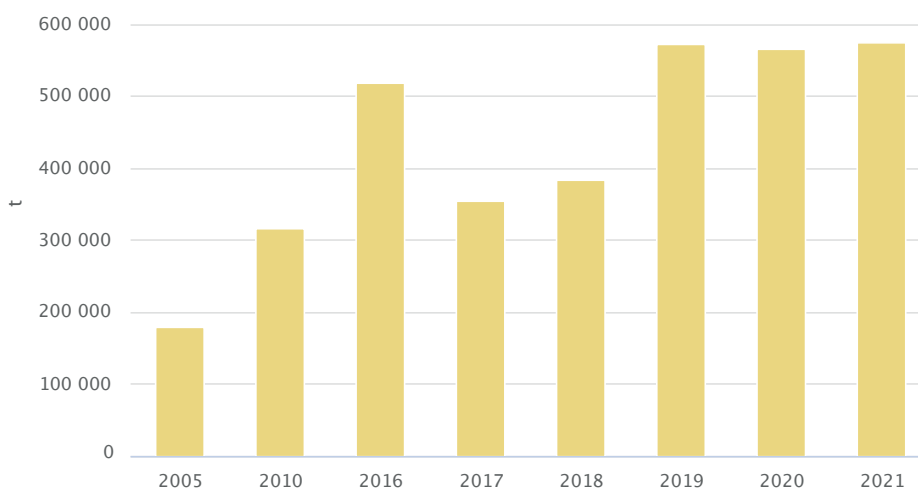
čím sa plní cieľ recyklovať aspoň 65 % hmotnosti všetkých odpadov z obalov do roku 2025. V prípade konkrétnych materiálov sú minimálne stanovené ciele recyklácie do roku 2025 plnené už v súčasnosti.

Tabuľka 047 | Vznik a nakladanie s odpadmi z obalov (2021)

Materiál	Množstvo (t)	Recyklácia (%)	Minimálny cieľ recyklácie do roku 2025 (%)	Zhodnocovanie (%)
Sklo	98 102,63	81,73	70	81,73
Plasty	128 310,99	60,23	50	84,70
Papier	246 334,57	82,33	75	82,69
Kovy	33 716,22	76,47	70 - železné kovy, 50 - hliník	76,47
Drevo	66 348,92	57,21	25	59,09
Iné	1 134,17	3,77	-	3,77
Spolu	574 147,51	73,86		79,7

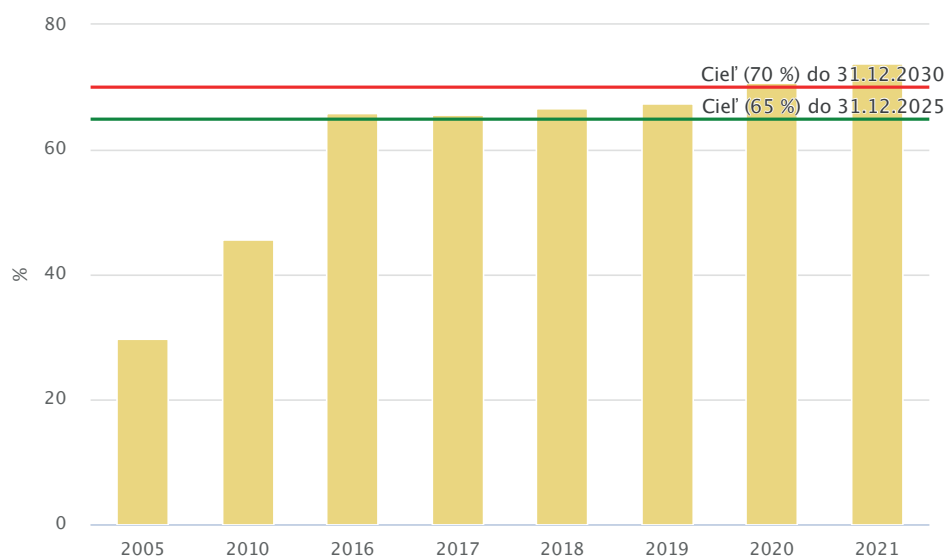
Zdroj: MŽP SR, SOH

Graf 119 | Vývoj vzniku odpadov z obalov

Zdroj: MŽP SR, SOH

Graf 120 | Vývoj miery recyklácie odpadov z obalov

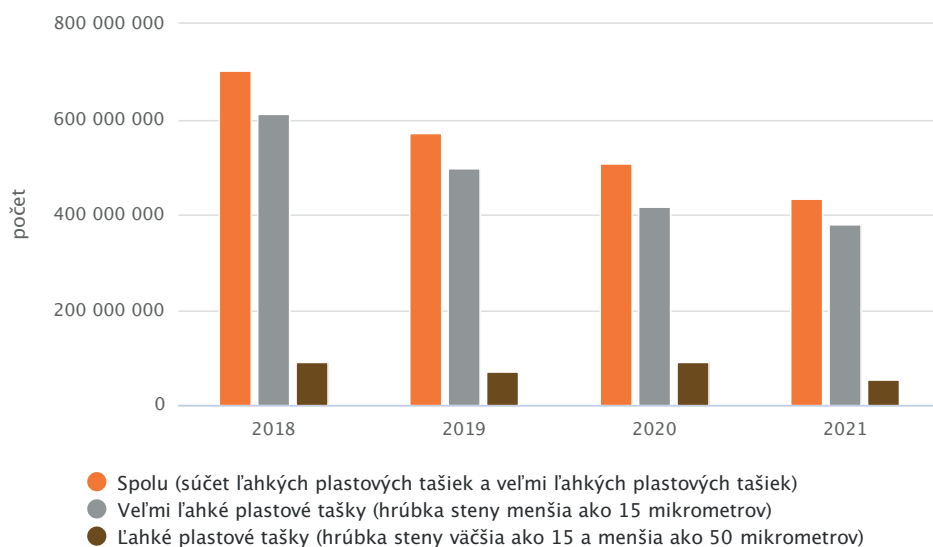
Zdroj: MŽP SR, SOH

Plastové tašky

V roku 2021 bolo na slovenský trh uvedených vyše 434 miliónov kusov ľahkých a veľmi ľahkých plastových tašiek. V porovnaní s rokom 2018 sa jedná o pokles o 38 %. V prepočte na jedného obyvateľa bolo v roku 2018 na trh uvedených takmer 129 kusov ľahkých a veľmi ľahkých plastových tašiek, kým v roku 2021 to bolo už len 80 kusov. Tento pokles

je pravdepodobne spôsobený legislatívnou zmenou účinnou od 1.1.2018, kedy bolo zavedené povinné spoplatnenie ľahkých plastových tašiek, vrátane povinnosti predajcov poskytovať alternatívne druhy tašiek – napr. papierové, či textilné.

Graf 121 | Vývoj v počte kusov plastových tašiek uvedených na trh

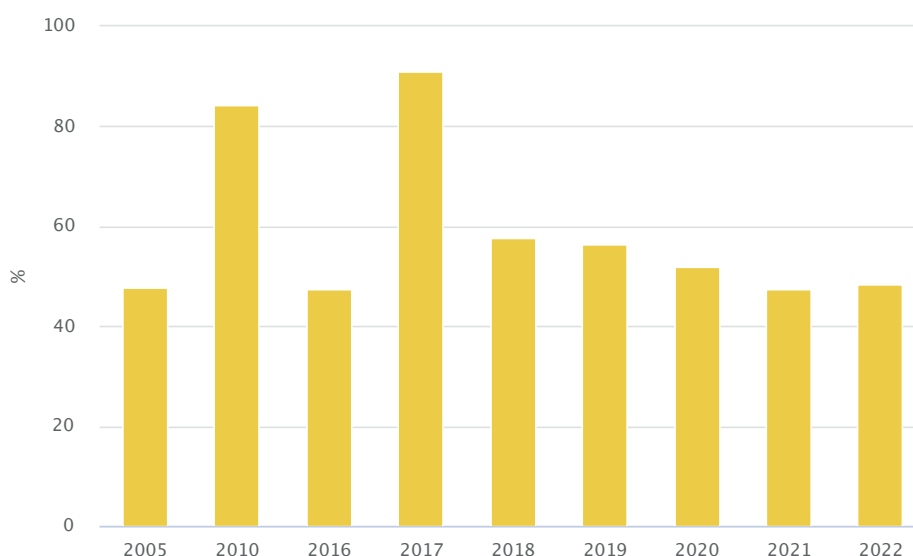
Zdroj: MŽP SR, SOH

Použité batérie a akumulátory

V roku 2022 bolo vyzbieraných 1 088,19 ton použitých prenosných batérií a akumulátorov, čo predstavuje zberový podiel 48,5 % (zberový podiel sa počíta na základe batérií

a akumulátorov uvedených na trh v roku 2022, 2021 a 2020). Cieľ - dosiahnuť 45 % podiel zberu prenosných batérií a akumulátorov sa tak v roku 2022 podarilo naplniť.

Graf 122 | Vývoj zberového podielu použitých batérií a akumulátorov

Zdroj: MŽP SR

Tabuľka 049 | Recyklačná účinnosť pre použité batérie a akumulátory

Druh	2013 (%)	2014 (%)	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)	Cieľ (%)
Olovené	93	87	92	90,5	90,51	91,4	91,2	91,3	90,8	91,17	90
Ni-Cd	83	76	80	80,9	78,98	77,18	77,58	75,65	75,35	75,5	75
Ostatné	89	64	61	65,3	67,38	66	68,3	66,8	60,9	60,86	60

Zdroj: MŽP SR, SOH

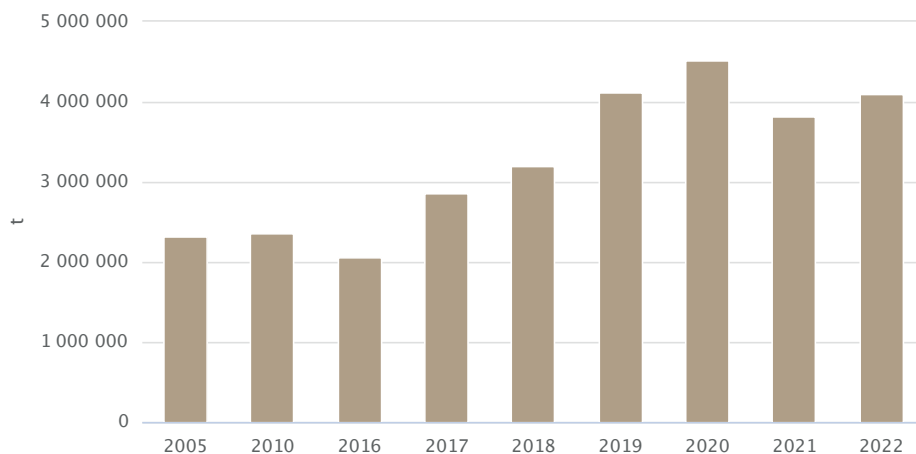
Stavebné odpady a odpady z demolácií

Celkové množstvo stavebných odpadov a odpadov z demolácií z dlhodobého hľadiska narastá – v období rokov 2005 – 2022 bol zaznamenaný nárast ich vzniku o takmer 77 %. Medziročne bol zaznamenaný nárast o vyše 7 %. Nečistých 38 % zo všetkých stavebných odpadov predstavoval kód 17 05 06 (výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05), vyše 34 % kód 17 05 04 (zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03) a vyše 11 % kód 17 01 01 (betón). Drobný stavebný odpad (kód 20 03 08) predstavoval len 1,5 % (61 594 ton). Z celkového množstva (4 100 115 ton) stavebných odpadov a odpadov z demolácií tvorili nebezpečné odpady len 2,56 % (104 841 ton). Podľa jednej z metodík (výpočet podľa prílohy

III k roz. Komisie 2011/753/ES ako pomer zhodnotených stavebných odpadov a odpadov z demolácií k celkovo vzniknutým stavebným odpadom a odpadom z demolácií, nezahŕňa sa nebezpečný odpad a 17 05 04 a 17 05 06) bola v roku 2021 miera zhodnotenia stavebného odpadu a odpadu z demolácie na Slovensku až 86 %. Cieľom stanoveným v Programe odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025 je zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu stavebných odpadov vrátane spätného zasypávania na 70 %. SR na tak v roku 2021 podarilo splniť cieľ opätovného použitia a recyklácie stavebného odpadu a odpadu z demolácie.

Graf 123 | Vývoj vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácií

Poznámka: Zahrnuté sú tieto kódy odpadov: 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 06, 17 01 07, 17 05 03, 17 05 04, 17 05 05, 17 05 06, 17 05 07, 17 05 08, 17 06 01, 17 06 03, 17 06 04, 17 06 05, 17 08 01, 17 08 02, 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03, 17 09 04, 20 03 08.

Zdroj: MŽP SR

Cezhraničná preprava odpadov - dovoz, vývoz a tranzit odpadov

V roku 2022 vydalo MŽP SR 184 rozhodnutí na cezhraničnú prepravu odpadov, ktoré povoľovali cezhraničný pohyb odpadov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1013/2006/ES o preprave odpadu. Rozhodnutí v roku 2022 bolo o 5 viac ako v predchádzajúcom roku. Počet rozhodnutí na dovoz odpadov medziročne stúpol zo 73 na 76 a počet

rozhodnutí na vývoz odpadov stúpol z 43 na 44. Nárast o jeden súhlas (z 63 na 64) bol zaznamenaný v kategórii tranzit/tiché súhlasy. Medziročne bol zaznamenaný pokles v množstve odpadov dovezených na územie SR (o 57 195 ton menej ako v roku 2021). V prípade vývozu z územia SR bol medziročne zaznamenaný nárast (o 18 334 ton).

Tabuľka 050 | Cezhraničná preprava odpadov - prehľad podľa druhu prepravy (2022)

Druh prepravy	Počet
Dovoz	76
Vývoz	44
Tranzit/tiché súhlasy	64
Spolu	184

Zdroj: MŽP SR, SOH

Tabuľka 051 | Celkové množstvá odpadov povolených na cezhraničný pohyb odpadov na základe povolení vydaných v roku 2022 v členení podľa jednotlivých krajín (t)

Krajina	Dovoz (t)	Vývoz (t)
Belgicko	23 000	2 500
Česká republika	300	5 250
Francúzsko	10 000	-
Maďarsko	26 200	1 910
Nemecko	22 150	4 580
Poľsko	5 000	-
Rakúsko	295 000	40 415
Rumunsko	-	4 000
Slovinsko	35 000	-
Srbsko	-	1 100
Švajčiarsko	11 000	-
Taliansko	167 635	-
Ukrajina	-	5 000
Spolu	595 285	64 755

Zdroj: MŽP SR, SOH

Najviac odpadov bolo na územie SR dovezených z Rakúska a Talianska. V prípade Rakúska tvoril až takmer 78 % odpad evidovaný pod katalógovým číslom 19 12 12 (iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11). V prípade Talianska tvoril necelých 47 % odpad evidovaný pod katalógovým číslom 19 12 10 – horľavý odpad (palivo z odpadov) a vyše 40 % predstavoval odpad pod katalógovým číslom 19 12 12 (iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11). Z hľadiska nakladania s dovezeným odpadom bolo 82,1 % zhodnotených spálením s energetickým využitím a zvyšných 17,9 % bolo materiálovo zhodnotených (recyklovaných).

Z územia SR bolo vyvezených výrazne menej odpadov ako ich bolo dovezených. Najviac odpadov (62,4 %) bolo vyve-

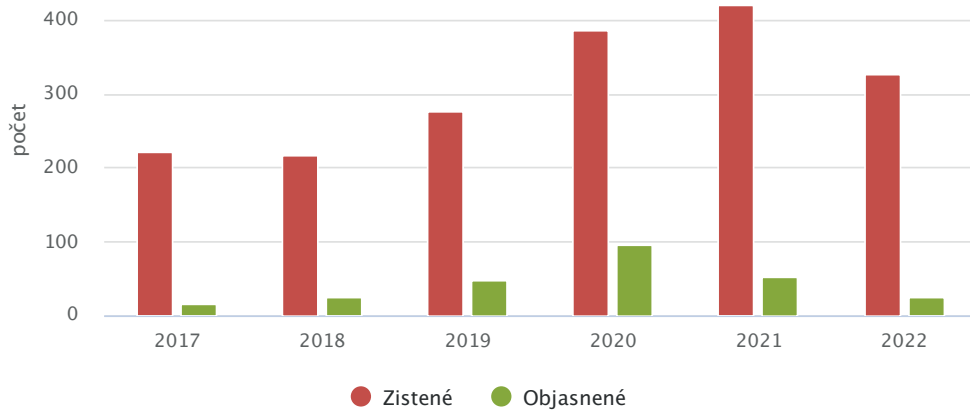
zených do Rakúska, za ktorým nasledovala Česká republika (8,1 %). V prípade vývozov do Rakúska tvorili necelých 72 % odpady označené kódmi A3140 (Odpadové nehalogénované organické rozpúšťadlá okrem odpadu špecifikovaného v zozname B), AC170 (odpad zo spracovania korku a dreva) a AC2030 (Odpadové katalyzátory okrem odpadov špecifikovaných v zozname B). Z vývozov do Českej republiky predstavoval 57 % odpad označený kódom A1160 (Vyraďené olovené akumulátory, celé alebo rozdrvené) a 19 % odpad označený kódom A2030 (Odpadové katalyzátory okrem odpadov špecifikovaných v zozname B). Z vyvezených odpadov bolo vyše 79 % materiálovo zhodnotených (recyklovaných) a vyše 18 % bolo zhodnotených spálením s energetickým využitím. Ostatné spôsoby nakladania predstavovali necelé 3 %.

ENVIRONMENTÁLNA KRIMINALITA – NEOPRÁVNENÉ NAKLADANIE S ODPADOM

Za oblasť neoprávneného nakladania s odpadom bolo v roku 2022 zistených zložkami kriminálnej polície v rámci environmentálnej trestnej činnosti 326 prípadov (o vyše 22 % menej ako v roku 2021) s objasnenosťou 26 prípadov (7,98 %).

Objasnenosť prípadov v porovnaní s rokom 2021 klesla o 4,6 percentuálnych bodov, ale v porovnaní s rokom 2017 stúpila o 0,7 percentuálneho bodu.

Graf 124 | Objasnené a zistené trestné činy v oblasti neoprávneného nakladania s odpadom

Poznámka: Údaj za rok 2020 obsahuje aj dodatočne objasnené prípady
Zdroj: MV SR

ZELENÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov umožňuje uplatniť environmentálne aspekty vo verejnom obstarávaní vo všetkých štádiách verejného obstarávania, a to v rámci:

- podmienok účasti,
- technických požiadaviek pri opise predmetu zákazky,
- kritérií na vyhodnotenie ponúk a
- pri osobitných podmienkach na plnenie zmluvy.

V roku 2022 nadobudla účinnosť novela zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní, ktorou bolo v rámci § 2 ods. 5 písm. q) v zákone doplnené a zafinované environmentálne hľadisko, ktoré sa premieta do ďalších inštitútov verejného obstarávania.

Zelené verejné obstarávanie (Green Public Procurement – GPP) predstavuje osobitnú formu verejného obstarávania, v rámci ktorej verejné orgány integrujú environmentálne požiadavky do postupov verejného obstarávania za účelom nadobudnutia tovarov, služieb alebo stavebných prác so zníženým negatívnym vplyvom na životné prostredie v rámci celého životného cyklu.

V podmienkach SR je GPP dlhodobo považované za dobrovoľný nástroj environmentálnej politiky, uplatňovaním ktorého možno dosiahnuť súčasne efektívne využívanie finančných zdrojov, ochranu ŽP, zdravia a tiež podporu obehového hospodárstva. V zmysle zákona o verejnom obstarávaní sa v súčasnosti zelené verejné obstarávanie (GPP) stáva pre vybrané subjekty povinným, nakoľko zákon pre nich stanovuje minimálne percentuálne kvóty pre sociálne a environmentálne hľadisko vo verejnom obstarávaní, ktoré sú bližšie uvedené v § 10 ods. 7.

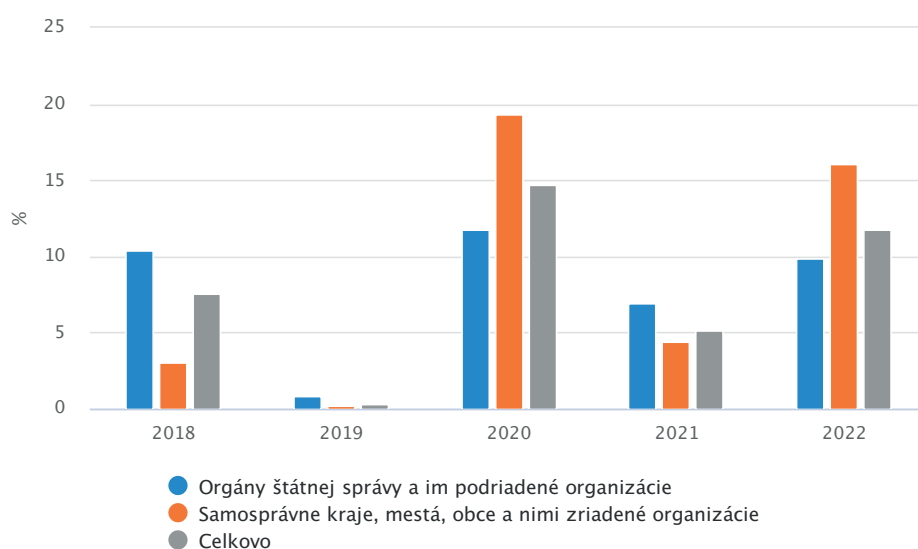
SR sa zaviazala prostredníctvom Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030) zabezpečovať zeleným verejným obstarávaním aspoň 70 % z celkovej hodnoty verejného obstarávania a aspoň 70 % z celkového množstva zákaziek vo verejnom obstarávaní. Podľa Envirostratégie 2030 bude zelené verejné obstarávanie povinné pre ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje a mestá zo začiatku pre vybrané produktové skupiny a postupne sa bude rozširovať tak, aby sa do roku 2030 dosiahol vytýčený cieľ.

Sledovanie pokroku/vývoja GPP sa vykonáva každoročným monitorovaním, ktorým sa hodnotí úroveň uplatňovania GPP na základe dvoch kvantitatívnych indikátorov, a to:

- Indikátor 1: percentuálny podiel GPP z celkového verejného obstarávania vo väzbe na počet zákaziek za kalendárny rok;
- Indikátor 2: percentuálny podiel GPP z celkového verejného obstarávania vo väzbe na hodnotu zákaziek (v eurách bez DPH) za kalendárny rok.

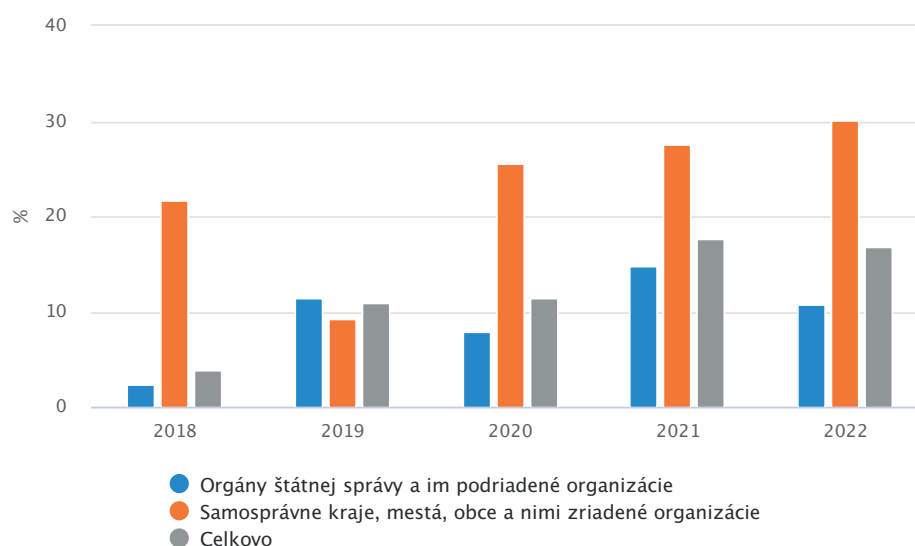
Za rok 2022 sa v rámci monitorovania úrovne uplatňovania GPP v SR sledovali celkové počty a hodnoty nadlimitných zákaziek, podlimitných zákaziek a zákaziek s nízkou hodnotou v členení na tovary, služby a stavebné práce. Oslovených bolo 4 223 verejných inštitúcií (orgány štátnej správy a im podriadené organizácie, samosprávne kraje a nimi zriadené organizácie, mestá a obce), z ktorých sa do dotazníkového prieskumu zapojilo 1 032 subjektov (24,4 %). V roku 2022 bola v rámci Indikátora 1 dosiahnutá úroveň 11,75 % a indikátora 2 16,77 %.

Graf 125 | Hodnoty Indikátora 1 úrovne uplatňovania GPP v SR v rámci rokov 2018 – 2022 v členení na orgány štátnej správy a im podriadené organizácie a na samosprávne kraje, mestá, obce a nimi zriadené organizácie

Zdroj: SAŽP

Graf 126 | Hodnoty Indikátora 2 úrovne uplatňovania GPP v SR v rámci rokov 2018 – 2022 v členení na orgány štátnej správy a im podriadené organizácie a na samosprávne kraje, mestá, obce a nimi zriadené organizácie

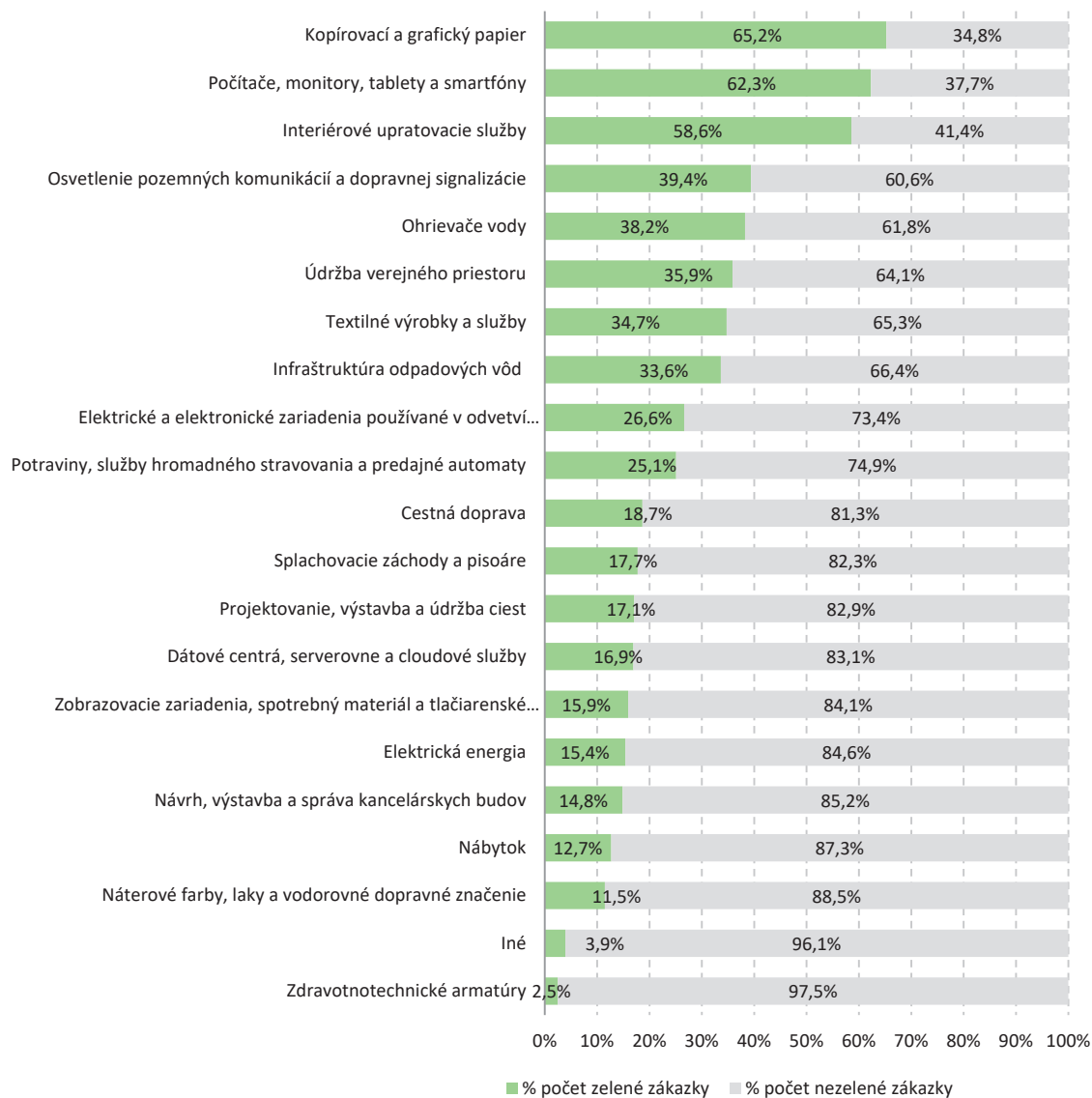
Zdroj: SAŽP

Na základe vyhodnotenia uplatňovania GPP sa ambiciózný cieľ stanovený v Envirostratégii 2030 zatiaľ nedarí dosiahnuť.

Úroveň uplatňovania GPP za rok 2022 sa hodnotila najmä v rámci obstarávania tovarov, služieb a stavebných prác

spadajúcich do 20 produktových skupín, pre ktoré Európska komisia vytvorila a pravidelne aktualizuje tzv. environmentálne charakteristiky, ktoré je možné priamo využiť v súťažných podkladoch verejného obstarávania.

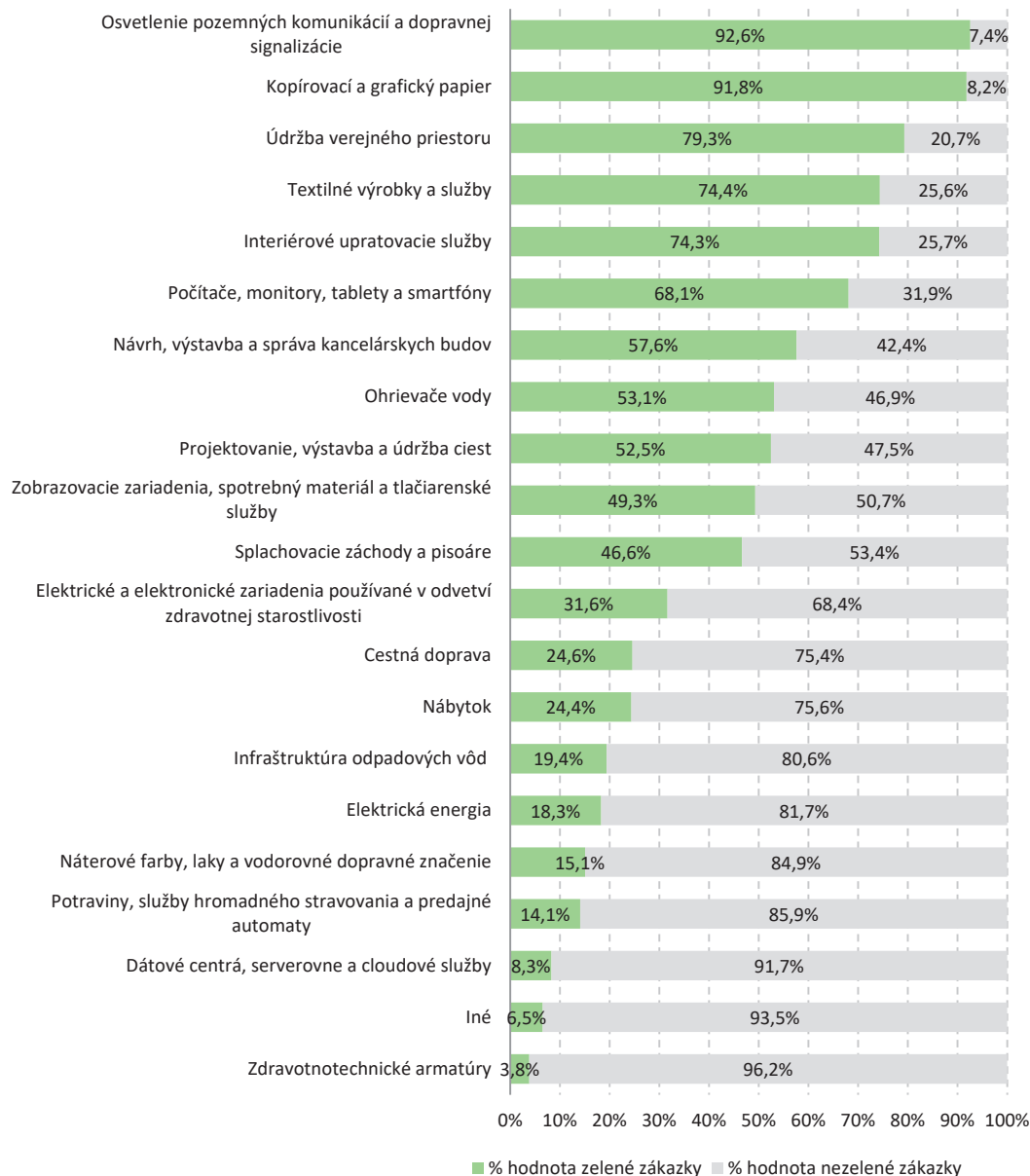
Graf 127 | Percentuálne vyjadrenie počtu zelených a nezelených zákaziek v produktových skupinách v rámci subjektov zúčastnených na monitorovaní v roku 2022 v nadväznosti na Indikátor 1

Zdroj: SAŽP

Graf 128 | Percentuálne vyjadrenie hodnoty zelených a nezelených zákaziek v produktových skupinách v rámci subjektov zúčastnených na monitorovaní v roku 2022 v nadväznosti na Indikátor 2

Zdroj: SAŽP

ENVIRONMENTÁLNE OZNAČOVANIE PRODUKTOV

Environmentálne označovanie produktov sa v SR realizuje od roku 1997, kedy bol vyhlásený Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov (NPEHOV). Prostredníctvom národnej schémy environmentálneho označovania MŽP SR udeľuje výrobkom a službám, ktoré splnili prísne environmentálne kritériá, národnú environmentálnu značku Environmentálne vhodný produkt (EVP). Od roku 2002 upravuje podmienky a postup pri udeľovaní a používaní národnej značky zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov. Národné environmentálne kritériá pre určené skupiny

produktov sú vydávané ako osobitné podmienky formou oznámení MŽP SR a uverejňované vo Vestníkoch MŽP SR. Celkovo od roku 1997 boli vytvorené národné environmentálne kritériá na 40 skupín produktov. V roku 2022 boli platné osobitné podmienky pre 7 skupín produktov.

V SR bolo od roku 1997 posúdených a ocenených značkou Environmentálne vhodný produkt 269 produktov. Počet produktov so značkou EVP sa medziročne nezmenil – právo používať túto značku malo v roku 2022, tak ako v predchádzajúcom roku, 44 produktov.

Tabuľka 052 | Prehľad celkového počtu produktov s právom používať národnú environmentálnu značku Environmentálne vhodný produkt (EVP) v jednotlivých rokoch

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet produktov	148	147	146	117	130	105	105	49	43	43	60	44	44	44

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 053 | Produkty, ktoré mali právo používať značku „Environmentálne vhodný produkt (EVP)“ v roku 2022

Držiteľ značky	Názov produktu
Johan ENVIRO s. r. o. Bratislava	Univerzálne sorpčné materiály z netkanej textilie: E1000, E1000 EKO BG, E348U, E348U EKO, E1500, E1500 EKO BG, E1500S, E1500S EKO BG, EM36, EM36 EKO, GL 150, GL 150 EKO Hydrofóbne sorpčné materiály z netkanej textilie: E150M, E150M EKO, E150SM, E150SM EKO, E100M, E100M EKO, E810, E810 EKO, E10P, E10P EKO, E348P, E348P EKO, E25, E25 EKO, Spagettex, Spagettex EKO
CRH (Slovensko), a. s. Rohožník, závod Turňa nad Bodvou (od 01.10.2021 pod názvom Danucem Slovensko, a.s.)	Cementy: CEM I 52,5 R, CEM I 42,5 R, CEM II/A-S 42,5 R, CEM II/A-S 42,5 N, CEM II/B-S 42,5 N, CEM III/A 32,5 R, CEM III/B 32,5 N - LH/SR, CEM III/A 32,5 N, EXTRACEM, MULTICEM+ PLUS, FLEXICEM
Maccaferri Manufacturing Europe s. r. o. Senica	Gabióny, Reno Matrace, Terramesh systém, Green Terramesh, Terramesh Mineral

Platný register produktov so značkou EVP je uvedený na: <https://www.sazp.sk/app/cmsFile.php?disposition=i&ID=1297>

Vstupom SR do EÚ vznikla v roku 2004 pre žiadateľov možnosť získať na produkty európsku environmentálnu značku - Environmentálnu značku EÚ („EU Ecolabel“). V rámci Európy bolo ocenených Environmentálnou značkou Európskej únie 87 485 produktov vo viac ako 20 rôznych skupinách produktov (stav k septembru 2022).

V SR bolo doteraz celkovo ocenených značkou EU Ecolabel 131 produktov. Trend v počte ocenených produktov má v SR od roku 2016 klesajúci charakter.

Tabuľka 054 | Prehľad celkového počtu produktov s právom používať európsku environmentálnu značku EU Ecolabel v jednotlivých rokoch

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet produktov	1	5	5	3	3	9	9	131	129	8	8	6	5	5	5

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 055 | Produkty, ktoré mali právo používať značku Environmentálna značka EÚ (produkty posúdené a ocenené v SR) v roku 2022

Držiteľ značky	Názov produktu
SLOVENSKÁ GRAFIA, a. s. Bratislava	Výrobky z potlačeného papiera: 1. Reklamné materiály a spravodajské letáky 2. Periodiká 3. Katalógy 4. Letáky 5. Brožúry

Zdroj: SAŽP

SCHÉMA SPOLOČENSTVA PRE ENVIRONMENTÁLNE MANAŽÉRSTVO A AUDIT

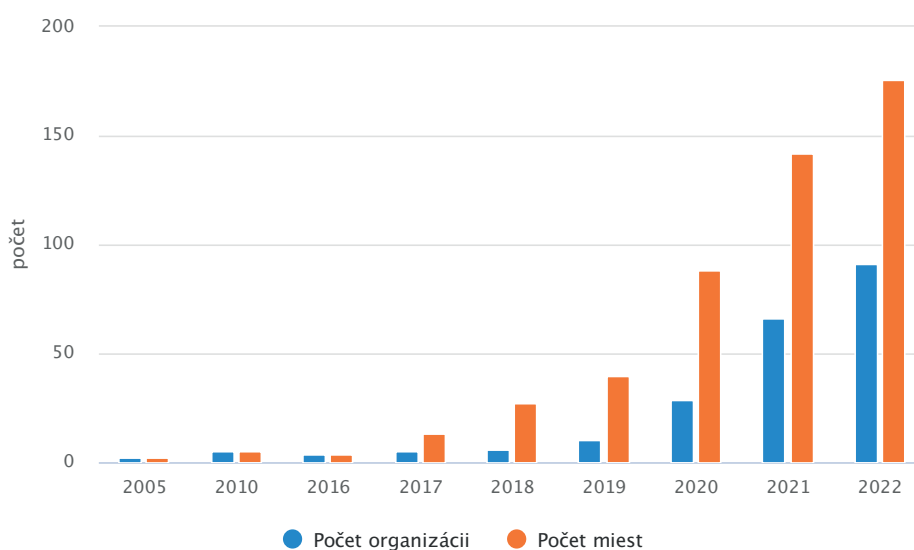
Schéma Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) je dobrovoľným nástrojom pre organizácie, ktoré chcú zhodnocovať a zlepšovať svoje environmentálne správanie. Zavedením schémy EMAS organizácie deklarujú súlad s právnymi predpismi v životnom prostredí, miestnu zodpovednosť, aktívne zapojenie zamestnancov, spoľahlivosť a dôveryhodnosť uverejnených informácií o životnom prostredí.

Podmienky pre účasť organizácií v EMAS stanovuje nariadenie EP a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit a nariadenia č. 1505/2017 a č. 2026/2018, ktoré revidujú prílohy I - IV nariadenia č. 1221/2009. Na národnej úrovni

stanovuje podmienky v schéme EMAS zákon č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K 31. decembru 2022 bolo v národnom registri EMAS zapísaných 90 organizácií so 173 miestami a do schémy EMAS sa zaregistrovala aj Slovenská agentúra životného prostredia s 3 miestami. Jedná sa o výrazný nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom, nakoľko k 31.12.2021 bolo v národnom registri EMAS zapísaných 66 organizácií so 142 miestami a 2 organizácie pod združenou registráciou EÚ s 3 miestami v SR.

Graf 129 | Počet registrovaných organizácií a ich miest v schéme EMAS

Zdroj: SAŽP

Aktuálny register organizácií registrovaných v EMAS so sídlom v SR je uvedený na: <http://www.emas.sk/register-emaz-v-sr>